

Az ország részekre szakadása 1526-1570

- 1526. augusztus 29. A királyi sereg Mohácsnál - az erősítés bevárása nélkül - csatát vállal a törökökkel, mely hatalmas vereséggel végződik, és maga a király is meghal.
- 1526. november. Székesfehérváron magyar királlyá koronázzák Szapolyai Jánost.
- 1526. december. A pozsonyi országgyűlés magyar királlyá választja Habsburg Ferdinánd cseh királyt, osztrák főherceget.
- 1527. Székesfehérvárott magyar királlyá koronázzák Ferdinándot.
- 1528. Szapolyai János szövetséget köt I. Szulejmánnal, aki segítséget ígér Ferdinánddal szemben.
- 1528-1538. Váltakozó sikerű harcok I. Ferdinánd és Szapolyai, valamint I. Ferdinánd és I. Szulejmán szultán között.
- 1532. A Bécs ellen vonuló török csapatokat feltartóztatja a Kőszeget védő Jurisics Miklós serege.
- 1535. Ferdinánd Pozsonyban jelöli ki az új fővárost. Buda lesz Szapolyai fővárosa. (Két hivatali apparátus, két közigazgatási rendszer, két országgyűlés alakul ki.)
- 1538. február. Váradon titkos szerződést köt I. Ferdinánd és Szapolyai János, melynek értelmében, ha János fiúutód nélkül halna meg, akkor az ő országrésze is a Habsburg-házra száll. Addig mindketten megtarthatják az addig elfoglalt területeket.
- 1540. Meghal Szapolyai János és végrendeletében fiát, a csecsemő János Zsigmondot jelöli meg utódjául, akit a rákosmezei országgyűlésen királlyá is választanak. Később az erdélyi rendek is felesküsznek rá.
- 1541. augusztus. A török csellel elfoglalja Budát. Elkezdődik a Budai vilajet (török közigazgatási egység) szervezése.
- 1541. december. Fráter György átadja a koronázási jelvényeket Ferdinándnak.
- 1543. augusztus. A törökök beveszik Esztergomot..
- 1547. október. V. Károly német-római császár és I. Ferdinánd magyar király a fennálló területi viszonyok alapján 5 évre békét kötnek a szultánnal.
- 1551. december. Alvincen a Habsburgok jóváhagyásával meggyilkolják a kettős politikát folytató Fráter Györgyöt..
- 1552. június-szeptember. A török elfoglalja Veszprémet, Temesvárt, Szolnokot, Drégelyt. Megkezdődik a Temesvári vilajet szervezése.

- 1552. szeptember-október. A törökök eredménytelenül ostromolják Eger várát.
- 1556. október. János Zsigmond, aki 1551-ben Sziléziába távozott, visszatér Erdélybe.
- 1564. Meghal I. Ferdinánd magyar király, utódjául I. Miksát választják.
- 1566. szeptember. A törökök beveszik a Zrínyi Miklós által védett Szigetvárt. Az ostrom alatt meghal I. Szulejmán szultán.
- 1568. február. I. Miksa magyar király és II. Szelim török szultán között létrejön a drinápolyi béke. Miksa évi 30 ezer aranyat fizet az általa birtokolt magyar területekért..
- 1570. augusztus. I. Miksa és János Zsigmond megkötö a speyeri egyezményt, melynek értelmében János Zsigmond lemond a választott király (rex electus) címéről és cserébe fejedelmi (princeps) címet kap. A fennhatósága Erdélyre és a Partiumra terjed ki. Ezzel jött létre az Erdélyi Fejedelemség.
Az egyezmény kimondja továbbá, hogy János Zsigmond halálával az uralma alatt álló területek a királyra, vagyis a Habsburg-házra szállnak.

Ajánlott irodalom:

Szakály Ferenc: Virágkor és hanyatlás 1440-1711 (Magyarok Európában sorozat II. kötet)
Bp., Háttér Kiadó, 1990.